

๘ ภาษาจีน สำคัญจริงหรือในยุคโลกาภิวัตน์

เกตมาตุ ดวงมณี*

บทนำ

สังคมโลกปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ซึ่งเป็นยุคของการพัฒนาก้าวไปข้างหน้า การขยายตัวของความร่วมมือเพื่อเปิดเสรีทางเศรษฐกิจในภูมิภาคต่าง ๆ และการแข่งขันในตลาดโลกทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้ประเทศต่าง ๆ มุ่งสร้างความสัมพันธ์และผลักดันการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ รวมทั้งการเปิดกว้างทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี การค้าและการลงทุน การติดต่อสื่อสารอย่างรวดเร็วหรือการถ่ายโอนข้อมูล มีความจำเป็นต้องใช้ภาษาในการสื่อสารทั้งสิ้น หนึ่งในภาษานั้นก็คือภาษาจีนซึ่งเป็นภาษาของคนทั่วไปในโลก รองจากภาษาอังกฤษ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นหนึ่งในประเทศที่ได้มีปฏิสัมพันธ์กับประเทศไทยเป็นเวลายาวนานตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยเป็นต้นมา ปัจจุบันประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกอาเซียน (Asia-Europe Economic Meeting : ASEM) องค์การการค้าโลก (World Trade Organization :WTO) และกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิกหรือเอเปค (Asia-Pacific Economic Cooperation :APEC) นอกจากนี้แล้วยังได้รับการขนานนามว่า“เสือแห่งเอเชีย” อีกด้วย หากสังเกตจะพบว่านักธุรกิจชาวจีนได้เข้ามาลงทุนหรือถือหุ้นในกิจการต่าง ๆ ในประเทศไทยมากขึ้น ดังนั้นเพื่อเป็นการรองรับและก้าวให้ทันสังคมธุรกิจโลก การศึกษาภาษาจีนจึงกลายเป็นสิ่งจำเป็นในโลกยุคปัจจุบัน

* อาจารย์ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

สถานศึกษาและสถาบันที่เปิดสอนภาษาจีน

ปัจจุบันภาษาจีนทวีความสำคัญมากขึ้น สถาบันการศึกษาหลายแห่งต่างให้ความสนใจ เรื่องการเรียนการสอนภาษาจีนเพิ่มขึ้น ดังจะ เห็นได้จากมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนที่ได้ เปิดสอนหลักสูตรภาษาจีนเป็นวิชาเอก วิชาโท หรือแม้แต่วิชาเลือกเสรี เช่น จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัย ราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏ สอนสุพรรณบุรี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มหาวิทยาลัยรังสิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียว เฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ เป็นต้น

สถาบันภาษาที่ได้เปิดสอนวิชาภาษาจีน เช่น วิทยาลัยแห่งวัฒนธรรมตะวันออก (OCA) สถาบันสอนภาษา ICI สถาบันสอนภาษา CTC โรงเรียนสอนภาษาและภูมิปัญญาตะวันออก (OKLS) ศูนย์ภาษา ZCC โรงเรียนภาษาจีน ไต้หวันทะเล ศูนย์ภาษาจีนซินหวา ศูนย์ภาษาจีน- ศึกษาภาษา-เอ็ด โรงเรียนภาษาและวัฒนธรรม สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) โรงเรียนไทย-ไต้หวันเทคโนโลยี โรงเรียน ศูนย์กลางภาษาและศิลปะ CACL เป็นต้น

นอกจากนี้แล้วยังมีโรงเรียนในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ เปิดสอนภาษาจีนเป็นทั้งวิชาบังคับและวิชา เลือกด้วย สถาบันการศึกษาเหล่านี้ได้เล็งเห็น ความสำคัญของภาษาจีนที่มีต่อสังคมโลก จึง ได้เปิดสอนวิชาดังกล่าว และผู้ปกครองก็ให้เห็น ความสำคัญดังกล่าวด้วย จึงวางรากฐานให้บุตร หลานเรียนภาษาจีนตั้งแต่เยาว์วัย เพื่อจะเป็น ประโยชน์ในการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต

ความต้องการของตลาดแรงงาน

ตลาดแรงงานยังมีความต้องการบุคลากร ที่รู้ภาษาจีนอยู่อีกมาก ผู้ประกอบการทั้งใน ประเทศและต่างประเทศ หรือองค์การระหว่าง ประเทศเช่น บริษัทไต้หวัน เครือเจริญโภคภัณฑ์ บริษัทเกษตรรุ่งเรืองพืชผล บริษัทกระทิงแดง บริษัทปูนซีเมนต์ กลุ่มนักธุรกิจจากหอการค้า- ไทย-จีน กลุ่มสหยูเนี่ยน กลุ่มเอ็มไทย กลุ่ม MDX ธนาคารกรุงไทย ธนาคารกสิกรไทยและ ธนาคารกรุงเทพ (กรมเจรจาการค้าระหว่าง ประเทศ. 2546:30) จะส่งประกาศรับสมัครงาน ไปตามมหาวิทยาลัยเพื่อต้องการผู้รู้ภาษาจีน เข้าทำงาน และในประกาศรับสมัครก็จะระบุว่า หากผู้ใดรู้ภาษาจีนก็จะได้รับการพิจารณาเป็น พิเศษ ดังจะเห็นได้จาก บุญชู พงษ์เฉลิม (2548 : 19) ประธานบริหารบริษัทคอสโตร์พีเคโฮลดิ้งส์ จำกัด(มหาชน) กรรมการมหาวิทยาลัยจู้หนาน และกรรมการบริหารหอการค้าไทย-จีน กล่าว ถึงธุรกิจการค้าว่า “นับตั้งแต่เขตการค้าเสรี อาเซียน จีนได้ก้าวไปสู่ขั้นตอนที่เป็รูปรธรรมใน ทุกๆ ด้านแล้ว ปัญหาของภาษาก็ค่อยๆหมดไป การค้าระหว่าง 2 ฝ่ายจะร้อนแรงขึ้นตามลำดับ ทำให้ผู้รู้ภาษาจีนจะได้เปรียบกว่า สำหรับใน ด้านการติดต่อสื่อสารแล้ว ผู้ที่ทำธุรกิจขนาดใหญ่ ย่อมสามารถจ้างผู้มีความรู้ทางภาษามารับผิดชอบ ซึ่งเป็นเหตุผลที่ทุกคนเข้าใจ ฉะนั้นคนรุ่นใหม่ ที่รู้ภาษาจีนจะมีความรู้สึกว่าได้โดดเด่นกว่าผู้อื่น” จากคำพูดข้างต้นชี้ให้เห็นว่าผู้ประกอบการยังมีความต้องการผู้รู้ภาษาจีน เนื่องจากภาษามี ความสัมพันธ์กับคนหลากหลายอาชีพ ยิ่งใน ยุคแห่งการแข่งขันทางธุรกิจ ผู้คนต่างดิ้นรน ไขว่คว้าหางานทำเพื่อให้ได้รับค่าตอบแทนสูง นักศึกษาบางคนจบแล้วยังไม่สามารถหางานทำได้ บางคนได้ทำงานไม่ตรงตามสาขาวิชาที่เรียน แต่ สำหรับผู้ที่เรียนภาษาจีนนั้นมีอาชีพรองรับ และสามารถทำงานในอาชีพที่หลากหลายได้ทั้งใน

ภาครัฐเช่น กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ สถานทูต / สถานกงสุล กรมตรวจคนเข้าเมือง องค์การการค้าระหว่างประเทศ และในภาคเอกชนเช่น สายการบิน บริษัทเอกชน บริษัทนำเข้าเที่ยว หรือธนาคาร เป็นต้น ซึ่งสามารถจำแนกกลุ่มอาชีพที่ได้รับความนิยมคือนักแปล นักเขียน นักพากษ์ ล่าม พนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน พนักงานต้อนรับในโรงแรม พนักงานฝ่ายการตลาด/ฝ่ายขาย พนักงานธนาคาร นักธุรกิจ มัคคุเทศก์ เลขานุการ เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ ทูต โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชีพล่ามและอาจารย์ เป็นอาชีพที่ขาดแคลนบุคคลที่มีความรู้ภาษาจีนมากที่สุด เนื่องจากนโยบายของรัฐบาลยุคปัจจุบันต้องการส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวแห่งเอเชีย ซึ่งประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มีความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างกัน ภายใต้กรอบความร่วมมือลุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekhong Subregion) และกรอบความร่วมมือทวิภาคี (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. 2546 : 45) นอกจากนี้แล้วประเทศไทยได้ร่วมทุนจัดตั้งสำนักงานแนะแนวการศึกษาและความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยจีน จัดหลักสูตรเตรียมความพร้อมสำหรับการศึกษาต่อต่างประเทศ ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมานี้หากผู้ใดพูดหรือเขียนภาษาจีนได้ก็จะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ

อุปสรรค

ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ มีเศรษฐกิจเติบโตเป็นอันดับ 6 ของโลกในปีค.ศ. 2003 และยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่องประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนมีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจโลก โดยที่ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนมีความได้เปรียบในด้านจำนวนประชากรที่มีมากกว่า 1,200 ล้านคน ซึ่งนับเป็นตลาดขนาดใหญ่ที่สุดของโลก การปฏิรูปเศรษฐกิจและเปิดประเทศไม่เพียงทำให้เศรษฐกิจของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนขยายตัวเพิ่มขึ้น หากยังทำให้เศรษฐกิจของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนกับเศรษฐกิจของโลกผูกพันกันมากยิ่งขึ้น การดำเนินนโยบายปฏิรูปและเปิดประเทศ ของจีนมากกว่า 20 ปี ได้นำประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเข้าสู่กระบวนการโลกาภิวัตน์ทางเศรษฐกิจ ภาษาจีนจึงกลายเป็นภาษาสากลเช่นเดียวกับภาษาอังกฤษ ความนิยมในการศึกษาภาษาจีนในประเทศต่างๆ มีจำนวนมากขึ้นตามลำดับ ซึ่งไม่ได้เป็นไปตามแพชชั่นหรือตามกระแสนิยม แต่เป็นการเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากรในประเทศเพื่อที่จะช่วงชิงโอกาสทางธุรกิจ ในยุคที่ลมเศรษฐกิจหวนกลับมาทางทิศตะวันออก ดังนั้นถ้าเราจะเข้าใจจีนก็ต้องเริ่มต้นเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมจีนดังที่ขุนโจ้วได้กล่าวไว้ว่า “รู้เขารู้เรา รบร้อยครั้งชนะร้อยครั้ง”

เอกสารอ้างอิง

เจรจาการค้าระหว่างประเทศ , กรม . **เส้นทางอนาคตความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย-จีน** . ม.ป.ท., 2546.

บรรณานิการบริหาร “สัมภาษณ์พิเศษคุณบุญชู พงษ์เจริญ” วารสารจีนในไทยสองภาษารายเดือน. 4(34): 18-21; กุมภาพันธ์ 2548.

ลินจง ประยูรเมธีและคณะ . **Study in China** . กรุงเทพฯ: บริษัทพีริแมน มัลติมีเดีย , 2546.